Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr. 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitu!
Birourile de anuncĭurĭ:
Braşovu, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescu în Viena *Rudolfŭ Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner.*
Preţulŭ inserţiunilorŭ; o seriă garmondu pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LII.

„Gazeta“ ese î n fiecare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unu anŭ 12 fl., pe şese lunĭ 6 fl., Pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unu anu 40 francĭ. pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovu:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulu I.: pe unu anŭ 10 fl., pe şese lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anu 12 fl. pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplaru 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtu abonamentele câtu şi inserţiunile suntu a se plăti înainte.

Nr. 219. Braşovŭ, Sâmbătă 30 Septemvre (12 Octomvre) 1889.

Nou abonamentŭ

la

„GAZETA TRANSILVANIEI.“

Cu 1 Octomvre 1889 stilŭ vechiu se deschide **nou abonamentŭ** la care învitămŭ pe toţĭ amicii şi sprijinitorii foiei nóstre.

Preţulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe trei lunĭ 3 fl. pe şese lunĭ 6 fl., pe unŭ anŭ 12 fl.

Pentru România şi străinătate: pe trei lunĭ 10 francĭ, pe şese lunĭ 20 francĭ, pe unŭ anŭ 40 francĭ.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria: pe anŭ 2 fl. pe şese lunĭ 1 fl.

Pentru România şi străinătate: pe anŭ 8 francĭ., pe şese lunĭ 4 francĭ.

Abonarea se póte face mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate postale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arĕta şi posta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Braşovŭ, 29 Septemvre v.

Ţarulŭ Rusiei sosesce aḑĭ în Berlinŭ.

De astă érnă se totŭ vorbesce de contra-visita, ce era datorŭ sĕ-o facă Alexandru III împĕratului Germaniei. Acésta visită s'a totŭ amânatŭ până acuma, când lumea începuse deja a crede, că Ţarulŭ nu mai vrea sĕ dea faţă cu Wilhelm II. In cele din urmă însĕ a trebuitŭ sĕ-şĭ calce pe inimă Alexandru III şi sĕ împlinéscă, deşi fórte târḑiu, un actŭ de curtuoasiă, ce nu'lŭ putea încunjura.

Intârḑierea contra-visitei Ţarului dovedesce mai viu ca orĭ-şi ce, că în timpulŭ din urmă raporturile dintre Germania şi Rusia numai amicabile şi intime n'au fostŭ.

E cu atâtŭ mai bătătóre la ochĭ întârḑierea acésta, cu câtŭ s imŭ, că împĕratulŭ Wilhelm îndată ce s'a suitŭ pe tronŭ s'a grăbitŭ a merge la Petersburgŭ spre a împlini dorinţa ce bunicul sĕu Wilhelm I a esprimat'o pe patulŭ de mórte, ca sĕ cultive amiciţia cu Rusia.

Dintre tóte curţile europene cea dela Petersburgŭ a fostŭ cea dintêiu, care s'a bucuratŭ de atenţiunea deosebită a noului domnitorŭ alŭ puternicului imperiu germanŭ. Cu atâtŭ mai multŭ a trebuitŭ dér sĕ resêmţă Germanii rĕcélă, cu care a primitŭ Ţarulŭ amiciţia oferită şi care s'a esprimatŭ în amânarea afară din cale a contra-visitei datorite împĕratului germanŭ.

De când cu visita împĕratului Wilhelm la Petersburgŭ s'a schimbatŭ în adevĕrŭ situaţiunea şi s'au petrecutŭ lucrurĭ, carĭ au produsŭ din ce în ce mai mare încordare între aliaţii de odinióră. Principele Bismarck a demonstratŭ cu tripla alianţă în contra Rusiei şi totodată a vătămatŭ în modŭ însemnatŭ creditulŭ ei prin aceea, că l'a esclusŭ de pe pieţele de banĭ germane. Rusia a rĕspunsŭ cu mĕsurĭ analóge şi cu concentrarea de trupe la graniţe.

Se nasce acum întrebarea décă în urma visitei Ţarului la Berlinŭ se vorŭ îmbunătăţi raporturile între cele douĕ marĭ împĕrăţii orĭ nu.

Foile germane suntŭ fórte reservate în acésta cestiune şi pretindŭ că visita Ţarului nu va avé nisce urmărĭ deosebite şi că printrênsa nu se va schimba nimicŭ din starea actuală a lucrurilorŭ. De rêndulŭ acesta însĕ foile rusescĭ suntŭ acele, carĭ dau mai mare importanţă visitei Ţarului, numindu-o unŭ „evenimentŭ însemnatŭ“.

Se pare dér că Ţarulŭ şĭ-a schimbatŭ gândulŭ şi că voiesce sĕ facă o încercare de a se înţelege cu Wilhelm II şi se crede că la acésta a contribuitŭ multŭ şi temerea ca nu cumva sĕ-i succédă împĕratului germanŭ, cu ocasiunea călĕtoriei sale la Constantinopolŭ, a îndemna pe Turcia sĕ se alăture la tripla alianţă.

După părerea altora Rusia nicĭ nu se gândesce la o apropiere de Germania şi Ţarulŭ îşĭ împlinesce numai o datoriă de curtoasiă înfăţişându-se aḑĭ la curtea germană.

Câtŭ pentru Germania nu mai încape îndoiélă, că ea nu numai că a doritŭ, dér a şi lucratŭ necurmatŭ in direcţiunea de a stabili o înţelegere cu Rusia. Demonstraţiile cu tripla alianţă, rĕsboiulŭ în contra rublelorŭ rusescĭ şi altele au urmăritŭ unŭ scopŭ îndoitŭ: de a arăta, că Germania póte fi şi fără amiciţia Rusiei şi de altă parte a face o presiune asupra Rusiei tocmai în favórea unei apropiărĭ a ei de Germania.

Cumcă principele Bismark n'a perdutŭ încă speranţa de a se înţelege cu Ţarulŭ, dovedesce şi faptulŭ, că dênsulŭ a sositŭ cu întréga sa familiă la Berlinŭ, ca sĕ ia parte la întrevederea monarchilorŭ, cu tóte că Ţarulŭ vine fără ministrulŭ sĕu de esterne.

Aḑĭ Bismark este mai bine pregătitŭ şi îngrăditŭ cu alianţele sale, dênsulŭ póte dér sĕ pună condiţiunĭ. Primi-le-va Ţarulŭ?

Acésta este marea întrebare a momentului şi dela deslegarea ei într'unŭ sensŭ séu altulŭ depinde pacea Europei.

DIN AFARĂ.

Amiciţia franco-rusă.

In Algeria, în *Cercle de Commerce* de acolo, li-s'a datŭ o masă oficerilorŭ ruşĭ de pe încrucişetorulŭ rusŭ „Admiral Kornilov“, asistândŭ şi generalulŭ francesŭ Bréart, comandantulŭ corpului 19 de armată, cu mulţĭ oficerĭ superiorĭ şi căpeteniile autorităţilorŭ. Preşedintele cercului bĕŭ pentru Ţarulŭ, pentru naţiunea rusă şi pentru oficerii încrucişetorului. Generalulŭ Bréart dete apoi espresiune simţĕmintelorŭ de simpatiă ale armatei franceze de uscatŭ şi de apă pentru fraţii lorŭ de arme ruşĭ, şi'şĭ esprimă convingerea, că în ḑiua luptei Ruşii şi Francezii vorŭ lupta la olaltă. Generalulŭ îşĭ golì paharulŭ pentru gloria ambelorŭ stégurĭ. Comandantulŭ corăbiei mulţămì cu unŭ toastŭ pentru preşedintele republicei, pentru guvernatorulŭ generalŭ alŭ Algeriei, generalŭ Bréart, şi pentru armata franceză. In numele poporaţiunei salută primarulŭ Guillemain pe óspeţĭ, esprimându'şĭ părerea de rĕu, că nu'şĭ póte manifesta viile şi adâncile sale simpatii pentru Rusia în limba rusă. După elŭ bĕŭ consululŭ rusŭ pentru Francia şi Rusia, deputatulŭ Letellier pentru amiciţia ambelorŭ naţiunĭ, prefectulŭ pentru Ţarulŭ şi pentru consululŭ rusŭ ş. a.

Inspecţiune rusă la graniţă.

Noulŭ comandantŭ alŭ districtului militarŭ rusescŭ de sudŭ, generalulŭ Dragomirov, a sositŭ în Chievŭ, de unde se va duce în tóte locurile de garnisónă ale districtului, ca sĕ inspecteze trupele. Cu acéstă ocasiune va inspecta cu deamĕruntulŭ şi locurile întărite dela graniţă, precum şi materialulŭ de rĕsboiu.

Prinţulŭ Ferdinandŭ alŭ Bulgariei,

a părăsitŭ Bulgaria pe douĕ sĕptĕmânĭ, ca sĕ visiteze pe mamă sa, princesa Clementine de Coburgŭ în Ebenthal (Germania). Principele va lipsi vre-o 14 ḑile din ţéră. Elŭ a publicatŭ următórea proclamaţiă:

Cătră prea iubitulŭ nostru poporŭ! Părăsindŭ pentru câteva ḑile principatulŭ spre a visita pe înalta nóstră mamă, Princesa Clementina de Sachsen-Coburg-Gotha, precum şi câteva rudenii de aprópe, numimŭ în puterea art. 19 alŭ constituţiei ca plenipotenţiatŭ alŭ nostru şi predămŭ *conducerea ţĕrii* în timpulŭ absenţei nóstre ministrului nostru de interne şi ministru-preşedinte *Stambulow*, despre ceea ce încunosciinţămŭ pe iu-

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

Códa de pĕrŭ la Chinezĭ.

Intr'adevĕrŭ este o mărturisire, care mĕ blaméză, însĕ, durere, e adevĕrată: încă acum unŭ anŭ îmĭ imaginamŭ eu, că figurile de porcelanŭ, ce se clatină, cu espresiunile feţei, ce-mĭ reamintescŭ spasmurile bĕutorilorŭ de bere de München şi carĭ se aflau pe căminulŭ bunicei mele, suntŭ cópii fidele ale fiilorŭ imperului cerescŭ. Celŭ puţinŭ acelea ale celorŭ mai voluminoşĭ dintre ei, carĭ, după o convingere mai lăţită, adóră ca delicateţă rîmele în sosulŭ de vaniliă, carĭ pórtă în locŭ de ordine pene de păunŭ şi se numescŭ mandarinĭ.

Pentru sărăntocii chinezĭ, carĭ încă nu au ajunsŭ la pene de păunŭ şi la rotundimea pântecelui, valorau în fantasia mea desemnurile pestriţe ca substratŭ îndestulitorŭ, precum se póte vedé pe cutiile de tinechea cu céiu.

Toţĭ însĕ, groşĭ şi subţirĭ, dignitarĭ şi purtătorĭ de lecticĭ, purtau în intuiţiunea mea mustăţĭ uriaşe, carĭ cu vêrfurile lorŭ atêrnau melancolicŭ în josŭ, ér ochii, ca unŭ pendantŭ la aceste sculurĭ de pĕrŭ ce arătau în josŭ, arătau totŭ aşa de energicŭ în susŭ.

Nimicŭ nu era mai uşorŭ la acéstă teoriă fisionanică fórte convenţională, decâtŭ a desemna capulŭ unui Chinesŭ: douĕ trăsăturĭ dela mijlocŭ în susŭ — ochii, o trăsătură verticală — nasulŭ, o trăsătură orizontală — gura, douĕ trăsăturĭ în josŭ, fórte lungĭ în spre afară — barba, — étă totŭ. Faţa, de sine se înţelege, galbină ca foile cele subţirĭ de céiu, ér îndĕrătŭ o códă de pĕrŭ imposantă până la încheetura genunchilorŭ.

O! lucrurĭ fantastice, cum umblă realitatea cu voi!

Chipulŭ vechiu şi bunŭ alŭ Chinesului meu s'a ştersŭ pentru totdéuna, ca şi pasiunea mea din tinereţe pentru joculŭ de-a-soldaţii, de când am vĕḑutŭ pentru prima dată pe representanţii pântecoşĭ ai imperului mangiuricŭ - chinesŭ, de când cu urechile mele am auḑitŭ din buze chinezescĭ drăgălaşulŭ Ching-ching.

Nu, domnii din Asia ostică nu suntŭ galbenĭ ca foile cele subţirĭ de céiu, n'au diagonale în faţă formate din liniile prelungite ale bărbiei şi ochilorŭ, ei nu arată ca Pagodele (figurĭ ce se clătina) nicĭ ca figurile de pe cutiile de tinichea cu céiu.

Dér códe de pĕrŭ, vedĭ bine, că au, acésta e adevĕratŭ, códe până la genunchĭ, totuşĭ cu părere de rĕu trebue sĕ adaugemŭ, că cele mai multe dintre aceste códe suntŭ de aţă. Eu însu'mĭ le-am vĕḑŭtŭ.

Spre a'mĭ distruge mai bine chipulŭ meu celŭ falsŭ de Chinezŭ, mi-am câştigatŭ de amicĭ doi fii adevĕraţĭ ai imperiului de mijlocŭ.

Unulŭ este din partea nordică, din Peking, pe care Chinezii 'lŭ numescŭ raiulŭ pe pămêntŭ, ér Europenii, carĭ locuescŭ acolo, îlŭ numescŭ unŭ cuibŭ miserabilŭ; celălaltŭ este din sudulŭ imperiului, din cetatea Canton, „Parisulŭ chinezescŭ de astădĭ“, odinióră atâtŭ de duşmanŭ străinilorŭ.

Este ceva urîtŭ din partea mea, ca sĕ trădezŭ slăbiciunile amicilorŭ mei, însă dreptatea înainte de tote!

Códa unuia dintre prietinii mei confucianĭ nu era mai mare, ca o códă de cloţanŭ, pe când ca o bucată de renume îĭ atêrna pe spinare o împletitură de aţă mai lungă ca unŭ metru.

Cât ma'm mirat însĕ, când aflai chiar că acéstă códă chinezéscă, unicul lucru care mi-a rĕmasŭ realŭ din chipulŭ fantasiei mele, era tocmai nechinezescŭ.

Nu tocmai de bună voiă îşĭ radŭ ei capulŭ până la crescetŭ, fii lui Han, după cum se numescŭ ei bucurosŭ, nu de bună voiă îşĭ înmulţescŭ ei toaleta lorŭ cu acea bucată de podóbă, care nu le stă bine, — este ceva îngrozitorŭ, dér adevĕratŭ: códa chinezéscă este códă tocmai aşa de impusă, ca şi cele mai multe códe spirituale, ce ne atârnă îndĕrătŭ nouĕ ómenilorŭ cu cultură vestică

Era unŭ timpŭ bunŭ în China când, în loculŭ códei celei ţepene şi aspre, flutura în aerŭ pe capetele bărbaţilorŭ pĕrŭ neîmpletitŭ, — dér acelŭ timpŭ a trecutŭ de doi secolĭ, şi décă vre-odată, ceea ce nu arareorĭ se întêmplă, îşĭ aducŭ aminte ómenii din imperiulŭ celŭ uriaşŭ, că colo susŭ în capitala nordică domnesce o familiă domnitóre străină, décă isbucnesce câte o rescólă obicĭnuită, în ţéră, atuncĭ primulŭ semnŭ alŭ simţemintelorŭ revoluţionare este, că fără de veste códele de aţă séu de pĕrŭ disparŭ şi în loculŭ lorŭ se arată perii nelealĭ ai capului; — fiecare fir de pĕr e o crimă de stat!

Códa e adecă semnulŭ supunerei sub Mangiurĭ

bitulŭ nostru poporŭ. Dată în palatulŭ nostru în Sofia la 26 Septemvre 1889. Semn. *Ferdinandŭ.*

A bătutŭ la ochi, că prinţulŭ Ferdinandŭ a ţinutŭ secretŭ acéstă călĕtoriă până acum, când a şi întreprins'o. Prietenii prinţului şi ai guvernului sĕu dicŭ, că dênsulŭ a voitŭ să evite discusiunĭ publicistice orĭ diplomatice şi dau cu socotéla, că călĕtoria luĭ stă în strînsă legătură cu cestiunea recunóscereĭ sale de cătră Pórtă şi de cătră celelalte puterĭ europene.

Paşicĭ preşedinte alŭ Scupcineĭ.

In cercurĭ independente de guvernŭ se vorbesce, că Paşicĭ totŭ va fi numitŭ preşedinte alŭ Scupcinei. Până acum domnia îngrijirea, că elŭ va pune pe tapetŭ, pe căi laterale, cestiunea dinastică prin aceea, că vrea sĕ pună la cale o amnestiă generală. Paşicĭ însĕ a fi datŭ asigurărĭ liniştitóre în privinţa acésta. Din contră se consideră în aceleşĭ cercurĭ ca sigurŭ, că în tabĕra radicalilorŭ se creazā o oposiţiune condusă de Katicĭ, în contra despotismului da partidă alŭ lui Paşicĭ.

O adresă cătră Regina Natalia.

Comercianţii şi industriaşii din Belgradŭ au trimisŭ Reginei Natalia o adresă de bună venire, în care se dice, că faptele cele mărețe ale Reginei suntŭ încunjurate de radele gloriei ceresci; ea a fostŭ o mamă plină de frăgedime a fiilorŭ lorŭ, ea a îngrijitŭ cu blândeţe cerêscă şi cu bunĕtate îngerêscă pe bravii lorŭ fraţi, pe luptătorĭ; cu mână de mamă a şterşŭ multe lacrime şi a netedîtŭ frunţile pline de grijĭ ale nenorociţilorŭ şi ale celorŭ carĭ au suferitŭ fără vină; ea a ridicatŭ şcóle, în care s'au crescutŭ caractere; a întemeiatŭ institute şi bisericĭ, unde se 'nvaţă adevĕrulŭ, dreptatea, blândeţea şi mărinimia; ea a fostŭ mama Serbiei. „Tóte rugăciunile nóstre fierbinţĭ şi sincere, tóte mulţămirile nóstre, tóte lacrămile cele calde de iubire şi de recunoscinţă se unescŭ într'unŭ unicŭ strigătŭ de bucuriă: Fii-ne binevenită, tu mamă gloriósă spirituală! Fie'ţi dată o lungă şi fericită viaţă lângă regele nostru Alexandru, speranţa nóstră".

Regina Natalia a rĕspunsŭ, dicêndŭ că acéstă salutare îi insuflă speranţă în viitorŭ şi în dile mai bune. „A trăi în mijloculŭ iubiţilorŭ mei Belgrădenĭ a fostŭ dorinţa mea permanentă, şi între d-vóstrĕ şi lângă fiiulŭ meu potŭ fi fericită".

SCIRILE DILEI.

„Popularitatea" lui Coloman Tisza. Din Sajó-Kaza i-se scriu lui „B. U." următórele: Sfântulŭ Coloman Tisza se bucură în ţéră de o groznică simpatiă, dovadă următorulŭ casŭ: Contele Serenyi a făcutŭ o călĕtoriă cu calésca la Sajo-Kaza cu scopulŭ ca sĕ cerceteze pe baronulŭ Radvanszky Bela. La o parte a drumului se aflau vre-o 40—50 de dilerĭ, dintre carĭ unuia, când vĕdù venindŭ pe contele Serenyi, i-se părù că vine Tisza şi numai decâtŭ strigà: „Vine Coloman Tisza"! Toţĭ cei de faţă rĕspunseră: „Sĕ-lŭ batemŭ cu pietri!" Nu multŭ după acésta contele Serenyi se pomenì cu o plóiă de petri cădêndŭ asupra lui. Contele o luà la sănĕtósa, mulţimea de dilerĭ fugì după elŭ şi numai cailoru sĕi sprintenĭ avù sĕ le mulţămescă, că a scăpatŭ tefĕrŭ. Contele Serenyi a insinuatŭ casulŭ la fisolgăbirĕulŭ şi a protestatŭ în contra presupunerei, că elŭ ar fi Colomanŭ Tisza.

* * *

Propunerea istoriei şi literaturei. Ministrulŭ ungurescŭ de culte Albin Csaky într'o ordinaţiune mai nouă a sa se plânge, că din causa lipsei de colecţiunĭ potrivite profesorii dela şcólele gimnasiale şi reale n'au pututŭ până acum sĕ corĕspundă recerinţei de a se folosi în propunere câtŭ mai desŭ de metodulŭ intuitivŭ, mărginindu-se a folosi acestŭ metodŭ mai cu sémă numai la propunerea sciinţelorŭ naturale, er nu şi la propunerea istoriei şi literaturei. Fiindŭ că profesorulŭ la propunerea artelorŭ naţionale şi strĕine, cum şi cu ocasiunea cetirei classicilorŭ grecĭ şi romanĭ mai în fiăcare oră are trebuinţă de tablourĭ, modele etc. pentru a pute sĕ imprime în memoria elevilorŭ obiectulŭ propusŭ, şi fiindcă la propunerea istoriei fără o potrivită intuiţiune este aprópe imposibilŭ de a propune cu efectulŭ doritŭ lucrurile întrebuinţate odinioră de poporă şi naţiunĭ, obiceiurile acestora, modulŭ lorŭ de vieţă şi instituţiunile lorŭ culturale: din aceste consideraţiunĭ ministrulŭ Csaky provócă pe directorii şcólelorŭ medii, ca sĕ îndemne pe profesorii lorŭ subalternĭ sĕ se siléscă a înmulţi mijlócele intuitive necesare la propunerea istoriei şi literaturei.

* * *

Unŭ patriotŭ voinicosŭ. Preotulŭ din Gaiulŭ micŭ, diecesa Caransebeşului, vrêndŭ sĕ asigure esistenţa şcólei românescĭ de acolo, s'a apucatŭ şi banii (120 fl.) carĭ avea sĕ-i ia şi ca învĕţătorŭ în comună, i-a strînsŭ şi i-a depusŭ spre fructificare la o casă de păstrare, ca sĕ se formeze unŭ capitalŭ mai mare. Notarulŭ comunalŭ însĕ Ciky Lajos, în „patrioticu"-i zelŭ ungurescŭ, şi-a pusŭ în gândŭ împreună cu esecutorulŭ de dare sĕ nimicéscă acestŭ fondŭ şcolarŭ, dicêndu: „popa facut fond scolar, iu ié dela el şi pre iel". Şi sub pretextŭ, că sĕ 'ncaseze contribuţiune restantă de pe la nisce foştĭ învĕţătorĭ, a căutatŭ notarulŭ prin lada bisericii sĕ ia libelulŭ de depunere, dér preotulŭ avusese grija sĕ îlŭ trimetă la episcopiă în Caransebeşŭ.

De sigurŭ, că vredniculŭ preotŭ va pune la loculŭ sĕu pe „voinicosulŭ" notarŭ ungurŭ.

* * *

Dare pe zaharu. Ministrulŭ ungurescŭ de finanţe ordonă pe temeiulŭ art. 3, § 26, art. de lege XXIII din 1888, ca toţĭ aceia, carĭ producŭ zacharŭ fărîmatŭ orĭ făină de zacharŭ din zacharŭ deja supusŭ dării, suntŭ îndatoraţĭ sĕ provadă acestŭ zacharŭ înainte de transportare din magazine, respective înainte de a fi predatŭ în comerţŭ, cu mărcĭ oficiale de vindere orĭ de consumare. Pentru procedura ce e a se observa cu acéstă ocasiune suntŭ dătătóre de mĕsură tóte acele disposiţiunĭ, ce suntŭ cuprinse pentru vêndarea oficială a zacharului-candelŭ şi a sirupului în ordinaţiunea Nr. 49.952 dela 21 Augustŭ 1888.

* * *

Cestiunea transferării şcólei teologice ungurescĭ din Aiudŭ la Clujiu a provocat vii desbaterĭ în adunarea districtului bisericescŭ reformatŭ, ce se ţine în Clujiu. Intre alţii, însuşĭ episcopulŭ Dominik Szasz a susţinutŭ propunerea de a se face acéstă transferare. Cestiunea acésta se discută de întréga pressă ungurêscă din Ardélŭ. Unele diare suntŭ pentru transferare, altele suntŭ în contra transferării din motive „naţionale" ungurescĭ.

* * *

La universitatea din Clujiu s'au înscrisŭ pentru semestrulŭ primŭ alŭ anului scolasticŭ curentŭ: 230 juriştĭ, 156 medicinişti, 90 la filosofiă, 36 la sciinţele naturale, 56 la farmacia. Cu totulŭ 568, mai multŭ cu 38 ca în primulŭ semestru alŭ anului scolasticŭ trecutŭ.

* * *

Manevrele armatei române. O scrisóre adresată din Bucurescĭ „Corespondenţei politice" din Viena dă amĕnunte în privinţa marelorŭ manevre ale armatei românescĭ, la carĭ vorŭ lua parte unităţĭ luate din tóte corpurile de trupe. Se regretă, că cerinţele bugetare au impusŭ, în anulŭ acesta, óre-carĭ restricţiunĭ în privinţa concentrărilorŭ şi că numai unŭ corpŭ de armată a fostŭ întrunitŭ în întregulŭ sĕu pe piciorŭ de pace, dér se speră, că în anulŭ viitorŭ se va pute concentra celŭ puţinŭ unŭ corpŭ de armată pe piciorŭ de resbelŭ spre a da manevrelorŭ pe câtŭ se póte imagina rĕsboiului.

* * *

Musica orăşenéscă va da Dumineca în 13 Octomvre st. n. în sala otelului Nr. I. *alŭ doilea concertŭ cu abonamentŭ.*

Darea de sémă a lui Iranyi.

Amŭ vĕdutŭ ce a disŭ Tisza şi ce i-a rĕspunsŭ Apponyi. Acum sĕ vedem şi părerile ce domnescŭ în sînulŭ partidei kossuthiste.

Daniel Iranyi, preşedintele partidei independenţilorŭ, a disŭ în discursulŭ, rostitŭ înaintea alegetorilorŭ sĕi dela Bekes, între altele:

„După discursulŭ dela Oradea-mare alŭ ministrului-preşedinte, esistă intenţiunea, ca în viitorŭ funcţionarii comitatelorŭ şi oraşelorŭ sĕ fiă numiţĭ de guvernŭ. Decă acestŭ planŭ, ce l'a avutŭ până acuma numai oposiţia moderată, se va esecuta, atuncĭ puterea guvernului, care şi acuma este peste mĕsură de mare, va deveni şi mai mare, pe când dreptulŭ, ce este reservatŭ controlei, nu oferă o garanţiă de ajunsŭ".

„Acéstă inovare n'am puté-o aproba din punctŭ de vedere alŭ libertăţii niciatuncĭ, când ţéra ar fi pe deplinŭ independentă, cu câtŭ mai multŭ însĕ nu trebue sĕ ne tememŭ de ea în acéstă stare de dependenţă, în care ne aflămŭ faţă cu Austria şi cu cercurile decidĕtóre ale Vienei. Istoria ne admoniéză, sĕ ne reţinemŭ de aşa ceva."

De câte-orĭ n'a fostŭ în periculŭ libertatea Ungariei, de câte-orĭ n'a fostŭ apĕrată de nimicire de cătră comitate, orĭ cu arma în mână, orĭ prin resistenţă pasivă? De aceea legislaţiunea dela 1848 a numitŭ comitatele *bastióne ale constituţiei.*

Cine cutéză a garanta, că asemenĭ casurĭ nu se vorŭ mai repeţi? Cine póte sĕ ne garanteze, că constituţia nu se va mai suspenda nicĭodată, orĭ că nu se va scurta în modŭ însemnatŭ? Cine ar voi sĕ jure, că dieta nu se va disolva nicĭodată şi că nicĭ-odată guvernulŭ nu va conduce afacerile ţĕrii fără controla corpurilorŭ legiuitóre? şi cine ar dice că este cu neputinţă, ca unŭ guvernŭ rĕutăciosŭ cu ajutorulŭ corupţiunei, care la noi durere nu e necunoscută, va aduce însuşĭ corpurile legiuitóre acolo, ca sĕ fiă aplecată a jertfi drepturĭ însemnate ale ţĕrii? Cine îşĭ va ridica în asemenĭ casurĭ cu putere vocea în interesulŭ susţinerii constituţiei, decă municipiile vorŭ dispărê din vieţa publică sĕu decă vorŭ pierde tótă însemnătatea lorŭ?

Aceia, carĭ uită învĕţăturile istoriei, orĭ credŭ, că acum drepturile naţiunei suntŭ asigurate pentru vecĭ, asigurate cu deosebire atuncĭ, când o armată pătrunsă de unŭ spiritŭ strĕinŭ ţine ţéra ocupată, aceia n'au învĕţatŭ din istoria nimicŭ.

Nu dicŭ, că administraţia nu trebue sĕ se îmbunĕtăţéscă, din contră, dér eu credŭ, că acéstă ţintă se póte ajunge şi conservândŭ sistemulŭ de alegere. Nu-

---

Acum de curênd când îi succese în fine guvernului manguriŭ-chinezŭ sĕ învingă triburile sĕlbatice de pe insula Formosa, cea dintâiu acţiune de statŭ importantă a fostŭ, că afară de unŭ numĕrŭ mare de călindare chinezescĭ, s'au împărţitŭ barbarilorŭ umiliţĭ de cătră poliţia o mulţime nespusă de briciurĭ.

Acum stăpânesce şi pe Formosa códa suriă a sclăviei, şi capetele săpunite ale sĕlbaticilorŭ fii ai ţĕrei rĕsvrătite trebue sĕ le târăe murmurândŭ.

Şi piciórele schilăvite, ce te uimescŭ multŭ, ale Chinezelorŭ, cu carĭ fugŭ ele împintecându-se şi legănându-se ca raţele cele tinere nu suntŭ nisce născociturĭ ale gustului chinezŭ grotescŭ, ci nisce semne impuse de supunere sub mânioşii Mangiurĭ.

Nu este întrégă metoda acésta ingeniósă şi practică? Este óre unu mijlocŭ mai bunŭ, sĕ ţii în frâu capete cutezătóre, decâtŭ sĕ le ţii strînsŭ legate de códe?

Şi ce uşorŭ póte fi tăiatŭ unŭ capŭ, décă cu stânga apucĭ códa, ér cu drépta îlŭ taĭ!

Pe Chinezele însĕ poţĭ sĕ-le câştigĭ lesne prin vanitatea lorŭ femeiască.

A fostŭ de ajunsŭ, ca unŭ seculŭ întregŭ Don Juanii mangiurianĭ sĕ declare piciorușele în miniatură de fórte de gustŭ şi cu *chic*, ca sĕ capaciteze pe tóte frumósele cu ochii lungăreţĭ, că nimicŭ nu este mai frumosŭ ca unŭ piciorușŭ, care nu este mai lungŭ decâtŭ o mână de copilŭ.

Şi acum credŭ ele, cu tóte durerile ce le simtŭ când se strângŭ în şinóre, tot aşa de tare în frumseţea acésta, ca şi compatriótele nóstre în farmecul turnurei, şi ele totŭ atâtŭ de puţinŭ renunţă la piciórele lorŭ micşorate în modŭ artificialŭ, pe câtŭ de puţinŭ europenele renunţă la alŭ lorŭ *je ne sais quoi* măritŭ în modŭ artificialŭ.

Bărbaţii chinezĭ din contră, carĭ de altmintrelea numai pĕru pe dinţĭ n'au, mai că i-ar fi primitŭ şi p'aceştia, numai sĕ'şĭ păstreze pĕrulŭ pe capŭ.

Au cursŭ rîurĭ de sânge, au fostŭ măcelurĭ în cuprinsulŭ întinsei împĕraţii chinezescĭ, mai nainte de a atêrna la fiecare capŭ chinezescŭ lanţulŭ de pĕrŭ alŭ umilinţei.

Care voiesce sĕ scie, de ce crudimĭ, de ce crâncenii grozave e capabilă cea mai înaltă speciă a lumei animalice, *species homo sapiens*, acela sĕ cetéscă istoria acestorŭ timpurĭ, când China se revoltă în contra códei, istoria înfricoşatei periode de sânge a lui Chang-Hsien-Chang, faţă de care Caligula ne apare ca unŭ mielŭ plinŭ de blândeţe, şi ale carui fapte trecŭ peste fantasia lui Flaubert, orĭ-cât de crâncene apar în romanul sĕu „Salambo" crudimile punice.

In timpulŭ de mai nainte purtau chiar şi Europenii în China, îndată ce fù impusă purtarea códei, acéstă bucată de toaletă.

Martin Martini, unŭ Jesuitŭ germanŭ, care trăia, pe timpulŭ cucerirei Chinei de cătră dinastia mangiurică a lui Ching, în imperiulŭ cerescŭ şi care ne-a lăsatŭ nouĕ „*Historia belli tartarici*", ce tractéză tocmai despre acéstă cucerire, se tunse şi elŭ cu totulŭ, ceea ce în urma tunsurei sale îi fù fórte uşoru, când victoria fù în partea fiilorŭ nordului, şi chiar astădĭ considerà misionarii catolicĭ din China, că e mai potrivitŭ causei lorŭ, sĕ se îmbrace şi sĕ se frisèze chinezesce, pe când convertitorii protestanţĭ protestéză în contra códei şi a fustei.

E lucru firescŭ, vrêndŭ sĕ stabilescĭ faptulŭ, că lucrurile chinezescĭ suntŭ totdéuna contrariulŭ lucrurilorŭ nóstre şi de sine se înţelege, că femeile în China nu pórtă códă, dér pentru aceea nicĭ acoperemêntŭ pentru capŭ n'au.

Femeile îşĭ au pĕrulŭ lorŭ, pentru ce sĕ pórte pălăriĭ? dise prietinulŭ din nordulŭ Chinei fórte categoricŭ.

Décă n'ar fi Chiuesii încă de mai înainte pregătiţĭ, d'a se mira de tóte lucrurile, carĭ suntŭ la noi, de bună sémă ar fi unŭ lucru principalŭ de admiratŭ din partea lor gătelile de cap, pe carĭ damele nóstre cu atâta dibăciă şi tenacitate le balanséză pe capŭ, aşa dicŭ prietinii mei Chinesescĭ.

— Pentru ce sĕ ne mirămŭ? Nu trebue sĕ începemŭ, pentru că atuncĭ n'amŭ mai isprăvi. Totulŭ este întorsŭ.

Durere, că n'am fostŭ dela începutŭ atâtŭ de cu minte, ca sĕ'mĭ înăbuşescŭ mirarea, şi cu cât mai multe aflu dela amiculŭ meu codatŭ, cu atâtŭ mai tare mĕ mirŭ.

Intr'adevĕrŭ, mĕ temŭ, că nu voiu isprăvi nicĭodată cu mirarea mea, dér ea treptatŭ se micşoréză, aşa că acum ar trebui sĕ mĕ mirŭ mai puţinŭ, décă mi-s'ar spune că împĕrătesele din China pórtă favorite roşii. (Va urma.)

mai funcționarii superiorĭ de șĭ-ar eșercita datoria controlei cu consciință, atuncĭ administrația s'ar îndrepta în modŭ însemnatŭ. Noi vomŭ sprijini orĭ și ce proiectŭ, care are de scopŭ îmbunătățirea administrațiunei, dér *în nicĭ unŭ casŭ nu voimŭ sĕ sacrificămŭ principiulŭ alegerei.* Este o datoriă patriotică a ține la acestŭ principiu, a căreia împlinire în prima liniă o așteptămŭ dela municipii înseșĭ. Decă municipiile nu șĭ-ar împlini acéstă datoriă, s'ar căi amarŭ.

Vorbindŭ despre raporturile *partidei independenților* către *opozițiunea moderată,* dice Iranyi: Noi amŭ conlucratŭ și până acuma cu opozițiunea moderată, ca contrară a guvernului de față, pentru rĕsturnarea acestui guvernŭ și ne-amŭ susținutŭ la alegerĭ, ca și în dietă, reciprocŭ unii pe alții contra guvernului. Acéstă procedere voimŭ sĕ-o observămŭ și în viitorŭ, dér cu nimenea nu putemŭ încheia o legătură mai strînsă, sacrificândŭ sĕu suspendândŭ principiile nóstre. Acésta ni-o interdice convicțiunea nóstră, cuvêntulŭ datŭ alegĕtorilorŭ noștri și onórea nóstră. Unŭ asemenea pasŭ ar fi și stricăciosŭ. Pe tĕrêmulŭ pe care stă adĭ opozițiunea moderată în cestiunea de dreptŭ publicŭ, nicĭ nu e cu putință o îndreptare a relelorŭ nóstre. Pentru acésta avemŭ lipsă de deplina independență. Noi nu putemŭ sĕ jertfimŭ principiile nóstre, ci le vomŭ susține și apĕra și în viitorŭ.

In fine protesteză Iranyi contra insinuării foilorŭ apponyiste, ca independenții sĕ se unéscă cu opoziția moderată, dicêndŭ, că după ce vederile suntŭ așa de diferite în privința comunității cu Austria și acum în privința reformei administrative, acele foi dovedescŭ numai, că sĕu nu punŭ nicĭ unŭ prețŭ pe principii politice și de bună cuviință, sĕu îi credŭ capabilĭ pe independențĭ de acésta.

Corespondența „Gaz Trans."

Arghihatŭ (Sĕlagiu) 1889, 5 Octomvre.

Conformŭ promisiunei, vinŭ adĭ cu bucuriă a Vĕ scrie ceva despre stările nóstre din tractulŭ Basescilorŭ, pe care cu dreptŭ cuvêntŭ îlŭ potŭ numi unulŭ din cele mai de frunte. Tractulŭ acesta dispune de conducĕtorĭ bravĭ, carĭ toțĭ se nisuescu într'colo ca sĕ lumineze poporulŭ, ceea ce ținŭ de cea mai sântă datorință a lorŭ, și meritulŭ acestora este că în tractulŭ acesta suntŭ 17 scolĭ, provĕdute tóte cu docențĭ cualificațĭ, afară de 2.

Scolile fără esceptiune suntŭ întocmite după cerințele legii. Salariele docențiale trecŭ peste 200 fl. în unele comune, pe când în alte tracte bieții docențĭ abia au salare de 90 fl. v. a. și 50 merțe grăunțe.

Vĕdêndŭ poporenii că au conducĕtorĭ, carĭ se nisuescŭ a le ușura jugulŭ, ce abia îlŭ mai potŭ purta, cu bucuriă primescŭ sfaturile lorŭ. Așa numai la sfaturile Reverendissimului Domnŭ Archidiaconŭ și a D-lui Georgiu Popŭ proprietar mare în Băsescĭ au începutŭ a da deciuelĭ pe séma bisericei, din carĭ deciuelĭ apoi se ridică bisericĭ pompóse. Numai de 8 anĭ de când avui norocire a locui și eu în acestŭ tractŭ s'au edificatŭ 4 bisericĭ: în Stremțŭ, în Asiuagiulŭ de josŭ, Sĕlsîgŭ și Băița, dintre care numai cea din Băița a constatŭ 30,000 fl. v. a. Intre conducĕtorii acestui tractŭ trebue sĕ amintescŭ la primulŭ locŭ pe Venerabilulŭ Archidiaconŭ Grgeoriu Popŭ de Băsescĭ, care deși numĕră la 80 de anĭ, nu încetă de a lucra pentru prosperarea acestui tractŭ. Acestŭ Venerabilŭ bĕtrânŭ încă din tinerețe s'a nisuitŭ ca tractulŭ lui concredutŭ sĕ fiă de modelŭ și orĭ și unde au fostŭ vre-o disensiune elŭ cu pastorala-i bună le-a și împăcatŭ. Câștigîndu-șĭ astfelŭ iubirea tuturorŭ, în anii 1860 a fostŭ alesŭ deputatŭ dietalŭ. Numai inteligența din tractulŭ acesta scie câtŭ bine a făcutŭ tuturorŭ, și că n'a lucratŭ nicĭ-odată în contra convingerilorŭ sale.

Nu mi-a fostŭ voia a abusa de ospitalitatea prețuitului diarŭ, ce redigețĭ, numai ca sĕ laudŭ pe cineva, ci acésta o-am făcutŭ pentru aceea, ca sĕ védă On. publicŭ, că acolo, unde suntŭ conducĕtorĭ bravĭ, se potŭ face și mai marĭ lucrurĭ de câtŭ carĭ s'ar astepta dela bietulŭ țĕranŭ, care abia mai póte învinge greutățile.

G. M.

Literatură.

Aronŭ Pomnulŭ. Vocĭ asupra vieții și însemnătății lui, dimpreună cu documentele relative la înființarea catedrei de limba și literatura română la gimnasiulŭ superiorŭ din Cernăuțĭ, precum și scrierile lui mărunte și fragmentare, publicate de *D-rulŭ Ionŭ alŭ lui G. Sbiera,* profesorŭ i. r. la universitatea din Cernăutĭ, membru alŭ Academiei române din Bucurescĭ, membru onorarŭ, sĕu fundatorŭ alŭ mai multorŭ societățĭ literare etc. Voluminosulŭ opŭ, alŭ căruia titlu l'amŭ espusŭ aci și care conține 392 pag. formatŭ mare 8^0, conține și portretulŭ lui Aronŭ Pumnulŭ; este edatŭ din partea Societății pentru cultura și literatura română în Bucovina, tipăritŭ fiindŭ cu spesele acordate din fundațiunea Pumnulénă. Se vinde în folosuln acestei fundațiunĭ cu prețulŭ de 2 fl. v. a.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS".

(Serviciulŭ biuroului de coresp. din Pesta.)

Kiel, 11 Octomvre. Țarulŭ a sositŭ după amedĭ la 4 óre. Tóte corăbiile de rĕsboiu engleze și germane l'au salutatŭ și au arboratŭ stégulŭ rusescŭ. Țarulŭ a rĕmasŭ pe „Derșova" până la plecarea sa la Berlinŭ.

Berlinŭ, 11 Octomvre. Țarulŭ sosesce la 10 óre înainte de amedĭ.

München, 11 Octomvre. Principele Bulgariei a sositŭ aci și a trasŭ la ducele Max Emanuel. Se dice, că la nópte va pleca mai departe la Parisŭ.

Bruxela, 11 Octomvre. Guvernulŭ a hotărîtŭ unanimŭ sĕ introducă pușca Mauser pentru armată.

Parisŭ, 11 Octomvre. Starea regelui Portugaliei, care e bolnavŭ, e îngrijitóre.

DIVERSE.

Profesorŭ confusŭ. In Viena muri în dilele acestea în etate înaintată paterulŭ Ioan Auer, superiorulŭ ordinului paristicŭ austriacŭ din provinciă. Mórtea sa a deșteptatŭ o mulțime de reminiscențe ale activității sale ca profesorŭ alŭ gimnasiului academicŭ. Pe lângă sentimentele de pietate și de recunoscință ce le au de bună sémă toțĭ școlarii meritatului profesorŭ, mai suntŭ și reminescențe de natură veselă, *auerianeu,* despre carĭ se vorbise multŭ și carĭ acum în diferite cercurĭ s'au împrospĕtatŭ. Așa circuléză după cum cetimŭ în „Neues Wiener Tageblatt" următórele frase de confusiune: „Elvețianii suntŭ unŭ poporŭ muntenŭ însĕ clima Scoției începe în Octomvre". — „In Asia mică s'au inventatŭ porcii." — „Dariu suferì o perdere mare, pentru că v'am spusŭ încă da erĭ, că întrega espedițiune a fostŭ o prostiă". — „Rĕsboiulŭ alŭ treilea punicŭ s'ar fi terminatŭ cu multŭ mai curêndŭ, decă s'ar fi începutŭ mai de vreme". — „Acoperitŭ de nenumĕrate rane, cădu Cesarŭ mortŭ lângă statua lui Pompeiu; cu o mână îșĭ trase vestmêntulŭ peste capŭ, ér cu cealaltă striga după ajutorŭ". — „Carolŭ IV muri la anulŭ 1378; însă nu a fostŭ Carolŭ IV, ci Carolŭ V, și nu 1378, ci 1558". — „Astfelŭ isbucni unŭ rĕsboiu generalŭ pe pagina 94". — „Franciscŭ alŭ II făçù pe Napoleonŭ, sĕ simță că elŭ a fostŭ o casă veche de regențĭ". — „Și durere", continuà confusulŭ savantŭ cu mâhnire espresiunile sale memorabile, „durere suntŭ chiar în Europa ómenĭ, carĭ nu suntŭ totdeuna cu mintea întrégă".

Perturbațiunĭ ale audului din causa telefonului se constată de Dr. Gellé în „Uniunea medicală". Deși de caracterŭ mai slabŭ, suntŭ fórte supĕrăciose pentru bolnavĭ aceste perturbațiunĭ, care constau într'unŭ vîjĕitŭ permanentŭ în ureche și în accese de amețélă. In cele mai multe casurĭ suntŭ cuprinșĭ ómenii nervoșĭ de asemenea afecțiunĭ, decă se servescŭ pré multŭ de telefonŭ. Gellé făcu observațiunĭ la mai multe persóne, că urmarea fenomenului acestuia este inflamațiunea peliței tobei. O însănĕtoșare repede urméză, decă nu mai folosesce omulŭ telefonulŭ.

Câte nu facŭ tunelurile. Intr'unŭ vagonŭ de cl. II a trenului acceleratŭ dintre Frankfurt și Colonia se întêmplà de curêndŭ, astfelŭ scrie unŭ călĕtorŭ diarului „Cur. Corr.", în trecere prin tunelulŭ dela Loreley o hazliă istorióră: Era fórte întunerecŭ, nimenea nu era în stare sĕ recunóscă pe vecinulŭ sĕu, și nicĭ o convorbire nu se putea începe sub asemenea împrejurărĭ. Deodată tăcerea fu întreruptă prin întrebarea naivă a unei vocĭ femeiescĭ: „Carol, cum se întêmplă de ai tu mustață acum?" Scurtă tăcere — apoi o ilaritate colosală. Dama seduse până acum lângă mirele ei; acesta în îmbulzéla cea mare, se aședase într'altŭ locŭ. Acelŭ călĕtorŭ, care luase locul acestuia, simți o cordială strîngere de mână, apoi două buze subțirĭ într'o dulce sărutare se apăsară pe buzele sale și aflară acolo mustața, care provocà întrebarea ei. Mirele se mângăià cu macsima: „Cine póte sĕ se pună contra unei nenorocirĭ?" și fu de părere, ca sĕ nu'șĭ lase mustața sĕ'i créscă, pentru ca într'unŭ casŭ analogŭ sĕ pótă fi imediatŭ cunoscută greșala.

Unŭ rîu subteranŭ. Din Parisŭ se scrie: La Miers, departamentulŭ Lot, s'a descoperitŭ unŭ rîu subteranŭ. S'a urmăritŭ cursulŭ sĕu în distanță de 2 chilometri, și cu luntrea s'a trecutŭ prin minunate pescerĭ și s'au aflatŭ 7 lacurĭ și 32 de cataracte. Se presupune, că cursulŭ rîului subteranŭ este lungŭ de 7 chilometri și alimentéză unulŭ din cele mai marĭ isvóre, carĭ se varsă în Dordogne.

O bólă nouă. Din Smirna i-se scrie diarului „Frankfurter Zeitung" cu data de 23 Septemvre: „In Orientŭ, mai cu sémă în Asia mică și în capitala aceleia bântuie o bóla epidemică, care deși nu e periculósă pentru viață și nu se sfêrsesce cu mórte, totușĭ a luatŭ nisce dimensiunĭ estraordinare și mai cu sémă în orașulŭ acesta jumĕtate populațiunea (200,000) este cuprinsă de bóla din vorbă. Ea este numită „Deng", începe cu o migrenă ințepătóre, cu o perturbațiune durerósă a tuturorŭ membrelorŭ și cu o afectațiune de frigurĭ până la 40^0, și după o durată de 8—14 dile lasă după sine o mare slăbiciune. Se dice, că îșĭ trage originea din Egiptŭ și chiar și în Spania nu e necunoscută. Se anunță că s'au ivitŭ casurĭ de acéstă bólă și în Constantinopole și în curêndŭ va lua drumulŭ spre Europa, decă iérna, care vine, nu-i va sta în cale. Până acum medicii de aicĭ n'au pututŭ ajuta nimicŭ, mijloculŭ obicĭnuitŭ contra frigurilorŭ, chininulŭ, n'are nicĭ unŭ efectŭ. Din causa temerei de carantine casurile de acéstă bólă se anunță în străinătate câtŭ se póte mai puținŭ.

Fotografiă trădătore. In legătură cu nenorocirea, care s'a întêmplatŭ cu trenulŭ dela Düsseldorf, este și o istoriă comică. Unŭ profesorŭ dicteză unui școlarŭ o pedépsă, pentru-că a fumatŭ. Tênĕrulŭ tăgăduiesce cu obrăzniciă, că elŭ n'a sĕvêrșitŭ fapta acésta. Profesorulŭ: „N'ai vĕdutu d-ta în Sâmbăta trecută după prândŭ locomotiva, care a deraiatŭ?" — Școlarulŭ: „Ba am vĕdut'o, dér........" — Profesorulŭ: „Intr'o fotografiă, care representă scena aceea nefericită, eștĭ și d-ta fotografatŭ cu o țigară în gură! Vrei sĕ mai tăgăduescĭ, cumcă ai fumatŭ?" — Școlarulŭ: „Intr'adevĕrŭ? Apoi atuncĭ nu-mai tăgăduescŭ de locŭ".

ULTIME SCIRĬ.

Praga, 27 Septemvre. „Hlas Narodna", organŭ alŭ bĕtrânilorŭ cehĭ, asigură că propunerea eventuală a tinerilorŭ cehĭ, cu ocasia discuțiunii adresei, de a cere încoronarea împĕratului ca Rege alŭ Boemiei, va fi respinsă de majoritatea dietei, pentru că singurulŭ faptŭ alŭ numirii comitelui Thun ca guvernatorŭ alŭ Boemiei nu ajunge pentru a socoti situațiunea ca favorabilă soluțiunii unei cestiunĭ atâtŭ de importante.

Viena, 27 Septemvre. O scrisóre adresată din Bucurescĭ „Corespondenței Politice" blăméză atitudinea opoziției din România, care dă o falsă interpretare mĕsurilorŭ celorŭ mai folositóre luate de guvernulŭ actualŭ, totŭ astfelŭ și pentru nouĕle dispozițiunĭ luate de generalŭ Manu față de armata teritorială și carĭ vorŭ avé de resultatŭ, în urma creării de companii și de escadróne permanente, de a instrui trupa, de a forma cadre bune și de a obține eventualmente unŭ alŭ treilea batalion de fiăcare regimentŭ de infanteriă teritorială.

Necrologŭ. Vĕduva Sigismund Popŭ născ. Rosalia Drăganŭ, fiica Silvia măr. Ladislau Papp Szilágyi concepistŭ ministerialŭ, fii: Ladislau, Victorŭ și Aurelŭ, mai departe Iosifŭ Popŭ, advocatŭ, și soția născ. Susana Szaplonczay, Rosalia Pop, Dr. Iosifŭ Popŭ jude la tribunalŭ și soția Dora Mihalca, împreună cu fii lorŭ; în fine Maria Popŭ în numele lor și alŭ tuturorŭ rudeniilorŭ și cunoscuților cu inima plină de durere anunță că multŭ iubitulŭ și neuitatulŭ lorŭ soțŭ, tată, socru, moșŭ, frate, cumnatŭ și respective unchiu, Ilustritatea Sa Domnulŭ **Sigismund Victorŭ Popŭ,** de Șomcuța-mare, fostulŭ căpitanŭ supremŭ alŭ Chiorului și în mai multe rêndurĭ ablegatŭ dietalŭ a încetatŭ din viéță la 8 Octomvre a. c. în etate de 73 de anĭ. Rĕmășițele defunctului se vor aședa spre eterna odihnă după ritulŭ gr. orient. la 28 Septemvre (10 Octomvre) a. c. la 3 óre d. a. din locuința sa cerc. IV., Ferencz Iózsef-rakpark Nr. 2 în cimiterulŭ centralŭ. Budapesta la 27 Septemvre (9 Octomvre) 1889. Fie-i țĕrîna ușóră și memoria binecuvêntată!

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 11 Octomvre st. n. 1889.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.42	Vênd.	9.44
Argintŭ românescŭ -	„	9.35	„	9.38
Napoleon-d'orĭ - - -	„	9.44	„	9.46
Lire turcescĭ - - -	„	10.72	„	10.75
Imperialĭ - - - -	„	9.72	„	9.75
Galbinĭ	„	5.57	„	5.61
Scris. fonc. „Albina" 6%	„	101.—	„	102.—
„ „ „ 5%	„	98.50	„	99.—
Ruble rusescĭ - - -	„	1.22	„	1.23
Mărcĭ germane - -	„	58.10	„	58.35

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 10 Octomvre st. n. 1889.

Renta de aurŭ 4% - - - - - - -	100.40
Renta de hârtiă 5% - - - - - - -	95.50
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare -	114.60
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) - -	99.90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) - -	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) - -	112 75
Bonurĭ rurale ungare - - - - - -	87.90
Bonurĭ croato-slavone - - - - - -	105.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ - - - - - - - - -	99.50
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	138.25
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului - -	127.75
Renta de hârtiă austriacă - - - - -	83.85
Renta de argintŭ austriacă - - - - -	84.80
Renta de aurŭ austriacă - - - - - -	110.50
Losurĭ din 1860 - - - - - - - - -	138.30
Acțiunile băncei austro-ungare - -	921. -
Acțiunile băncei de creditŭ ungar. -	316.25
Acțiunile băncei de creditŭ austr. -	305.25
Galbenĭ împĕrătescĭ - - - - - - - -	5.66
Napoleon-d'orĭ - - - - - - - - - -	9.46
Mărcĭ 100 împ. germane - - - - -	58.35
Londra 10 Livres sterlinge - - - -	119.50

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugăm pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonaţĭ, că mai avemŭ din anii trecuţĭ numerĭ pentru complectarea colecţiunilorŭ „Gazetei“, precum şi câteva întregĭ colecţiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administraţiune în casŭ de trebuinţă.

ABONAMENTE

la

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Preţulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei lunĭ . . . . 3 fl. —
Pe şese lunĭ . . . . 6 fl. —
Pe unŭ anŭ . . . . 12 fl. —

Pentru România şi străinătate:

Pe trei lunĭ . . . . 10 fr.
Pe şese lunĭ . . . . 20 fr.
Pe unŭ anŭ . . . . 40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anŭ . . . . 2 fl. —
Pe şese lunĭ . . . . 1 fl. —
Pe trei lunĭ . . . . 50 cr.

Pentru România şi străinătate:

Pe anŭ . . . . 8 francĭ.
Pe şese lunĭ . . . . 4 francĭ.
Pe trei lunĭ . . . . 2 francĭ.

Abonamentele se facŭ mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate poştale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoiéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a aréta şi poşta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei“.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Octomvrie 1889.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ acceleratŭ.	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus	Tren de persóne
Viena	3.40	8.—	8.—	
Budapesta	9.20	2.—	3.10	6.10
Szolnok	11.18	4.05	7.22	9.28
P. Ladány	12.57	5.46	5.52	11.38
Oradea-mare	2.22	7.01	8.46	1.51
	2.30	7.11	9.18	2.11
Várad-Velencze			9.27	2.19
Fugyi-Vásárheli			9.44	2.32
Mezö-Telegd	3.—	7.41	10.21	2.55
Rév	3.31	8.16	11.38	3.38
Bratca			12.16	4.01
Bucia			12.54	4.23
Ciucia	4.24	9.05	1.57	4.49
Huiedin	4.52	9.35	3.11	5.31
Stana			3.40	5.40
Aghiriş		Tren de persóne	4.15	6.12
Ghirbeu			4.36	6.24
Nădeşel	5.49		4.58	6.38
Cluşiu	6.02	10.35	5.26	6.56
	6.14	11.02		7.15
Apahida		11 23		7.48
Ghiriş	7.28	12.44		9.13
Cucerdea	7.52	1.27		10.04
Uióra		1.34		10.12
Vinţulŭ de susŭ		1.42		10.19
Aiud	8.21	2.07		10.45
Teiuşŭ	8.38	2.26		11.34
Crăciunelŭ		3.11		12.11
Blaşiu	9.18	3.24		12.29
Micăsasa		3.54		1.10
Copşa mică		4.09		1.30
Mediaşŭ	10.08	4.39		2.14
Elisabetopole	10.32	5.11		2.54
Sighişóra	11.07	5.45		3.35
		6.12		4.07
Haşfaleu	12.31	7.32		5.54
Homorodŭ		8.17		6.39
Ágostonfalva		8.37		7.13
Apatia	1.20	9.06		7.45
Feldióra	1.40	9.45		8.32
Braşovŭ	2.14			
	2.34			5.32
Timişu	3.17			6.15
Predealŭ	3.40			6.47
Bucuresci	9.30			11.50

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus	Trenŭ acceleratŭ.	Tren de persóne
Bucuresci	7.35		4.40	
Predealŭ	12.50		9.12	
Timişu	1.19		9.41	
Braşovŭ	1.55		10.17	
	2.15	4.54		7.07
Feldióra	2.47	5.37		7.44
Apaţa		6.15		8.09
Ágostonfalva		6.43		8.29
Homorodŭ	3.56	7.31		9.07
Haşfaleu		9.09		10.34
Sighişóra	5.28	9.33		10.20
Elisabetopole	5.57	10.02		11.09
Mediaşŭ	6.19	11.04		11.35
Copşa mică		11.24		12.19
		11.39		11.59
Micăsasa		11.57		12.15
Blaşiu	7.09	12.30		12.43
Crăciunelu		12.45		12.55
Teiuşŭ	7.42	1.13		1.07
Aiudu	8.05	2.28		2.11
Vinţulŭ de susŭ		2.48		2.33
Uióra		2.56		2.40
Cucerdea	8.32	3.14		2.46
Ghirişu	9.—	4.01		3.27
Apahida		5.28	Trenŭ mixtŭ.	4.47
Cluşiu	10.21	5.56		5.08
	10.41	6.45	8.—	5.32
Nădăşelu		7.06	8.36	
Gîhrbău		7.22	9.02	
Aghireşŭ		7.37	9.32	6.11
Stana		8.03	10.11	
B. Huiedin	11.54	8.24	10.51	6.43
Ciucia	12.24	9.04	12.16	7.12
Bucia		9.20	12.50	
Bratca		9.37	1.19	
Rév	1.03	9.55	2.—	7.51
Mezö-Telegd	1.29	10.20	3.04	8.17
Fugyi-Vásárheli		10.47	3.36	
Várad-Velencze		10.57	3.52	
Oradea-mare	1.54	11.04	4.03	8.42
	2.04	11.19	4.47	8.47
P. Ladány	3.20	1.19	7.30	10.08
Szolnok	5.—	3.31	11.51	11.51
Budapesta	7.15	6.30	9.55	1.55
Viena	1.40	1.40		7.15

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuş

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Viena		11.—	3.40
Budapesta		7.40	9.30
Szolnok		10.42	12.38
Aradŭ		3.53	5.36
	2.17	4.29	6.06
Glogovaţŭ	2.37	4.41	6.18
Gyorok	3.37	5.05	6.43
Paulişŭ	4.05	5.17	6.55
Radna-Lipova	4.27	5.38	7.14
Conop		6.05	7.46
Bĕrzava		6.23	7.57
Soborşinŭ		7.20	8.42
Zamŭ		7.55	9.11
Gurasad.		8.26	9.39
Ilia		8.47	9.55
Branicica		9.11	10.13
Deva		9.42	10.37
Simeria (Piski)		9.59	10.53
Orăştia		11.—	11.39
Şibotŭ		11.29	12.01
Vinţulŭ de josŭ		12.02	12.29
Alba-Iulia	8.55	12.19	12.45
Teiuşŭ	9.54	1.06	1.24

Teiuş-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ mixt	Trenŭ de pers.	Trenŭ mixt
Teiuşŭ	11.24	3.—	1.42
Alba-Iulia	11.59	3.34	2.32
Vinţulŭ de josŭ	12.30	4.10	
Şibotŭ	1.01	4.43	
Orăştia	1.32	5.13	
Simeria (Piski)	2.03	5.47	
Deva	2.52	6.27	
Branicica	3.23	6.54	
Ilia	3.55	7.20	
Gurasada	4.08	7.32	
Zamŭ	4.44	8.03	
Soborşinŭ	5.30	8.38	
Bĕrzava	6.27	9.27	
Conopŭ	6.47	9.46	
Radna-Lipova	7.28	10.20	5.35
Paulişu	7.43	10.34	6.01
Gyorok	7.59	10.50	6.44
Glogovaţ	8.28	11.16	7.25
Aradŭ	8.42	11.30	7.44
	9.20	12.05	
Szolnok	2.22	5.10	
Budapesta	6.—	8.15	
Viena	1.40	6.05	

Copşa-mică—Sibiiu

Copşa-mică		2.05	4.35
Şeica mare		2.38	5.05
Lómneşŭ		3.22	5.46
Ocna		3.46	6.17
Sibiiu		4.18	6.40

Sibiiu-Copşa-mică

Sibiiu		9.10	9.50
Ocna		9.37	10.14
Lómneşŭ		10.05	10.40
Şeica mare		10.40	11.10
Copşa-mică		11.09	11.35

Cucerdea-Oşorheiu-Reghinulŭ săsescŭ

Cucerdea	3.05	10.20	3.25
Cheţa	3.35	10.50	3.58
Ludoşŭ	3.51	11.11	4.15
M.-Bogata	4.06	11.20	4.41
Iernutŭ	4.43	11.57	5.28
Sânpaulu	4.58	12.12	5.44
Miraşteu	5.21	12.36	6.08
Oşorheiu	5.40	12.55	6.27
	6.—	4.58	
Reghinul-săs.	7.35	7.—	

Reghinulŭ săsescŭ-Oşorheiu-Cucerdea

Reghinul-săs.		8.25	8.—
Oşorheiu		10.—	9.49
	6.45	12.15	10.20
Miraşteu	7.05	12.35	10.39
Sânpaulu	7.28	12.58	11.02
Iernutŭ	7.50	1.19	11.23
M. Bogata	8.23	1.49	1.55
Ludoşŭ	8.31	2.02	1.06
Cheţa	9.12	2.18	2.22
Cucerdea	9.44	2.46	2.50

Simeria (Piski)-Unied.

Simeria (Piski)	2.18
Cerna	2.39
Uniedóra	3.08

Unied.-Simeria (Piski).

Uniedóra	9.30
Cerna	9.56
Simeria	10.15

Simeria (Piski)-Petroşenĭ

Simeria	6.47	11.54
Streiu	7.40	12.37
Haţegŭ	8.51	1.28
Pui	10.02	2.23
Crivadia	11.02	3.11
Baniţa	11.50	3.53
Petroşeni	12.30	4.25

Petroşenĭ-Simeria (Piski)

Petroşenĭ	9.36	4.26
Baniţa	10.17	5.12
Crivadia	10.58	5.55
Pui	11.42	6.41
Haţegŭ	12.23	7.26
Streiu	1.12	8.14
Simeria	1.51	8.50

Aradŭ—Timişóra

Aradŭ	6.12	4.12
Aradulŭ nou	6.36	4.38
Németh-Ságh	7.01	5.01
Vinga	7.30	5.29
Orczifalva	7.55	5.47
Merczifalva	8.13	6.04
Timişóra	9.04	6.50

Timişóra—Aradŭ

Timişóra	6.25	1.15
Merczifalva	7.19	2.04
Orczifalva	7.46	2.26
Vinga	8.15	2.56
Németh-Ságh	8.36	3.13
Aradulŭ nou	9.11	3.51
Aradŭ	9.27	4.05

Ghirişŭ—Turda

Ghirişŭ	9.33	4.19
Turda	9.54	4.40

Turda—Ghirişŭ

Turda	8.29	3.19
Ghirişŭ	8.50	3.40

Sighişóra—Odorheiu

Şighişóra	6.05
Odorheiu	9.12

Odorheiu—Sighişóra

Odorheiu	6.—
Sighişórа	8.56

Murĕşŭ-Ludoşŭ-Bistriţa

Murĕşŭ-Ludoşŭ	4.30
Ţagŭ-Budatelecŭ	7.27
Bistriţa	11.—

Bistriţa-Murĕşŭ-Ludoşŭ

Bistriţa	3.—
Ţagŭ-Budatelecŭ	6.49
Murĕşŭ-Ludoşŭ	9.25

Notă: Numerii încuadraţĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREŞIANU Braşovŭ.